

ชีวิตใต้ทะเลของปลาวาฬพิฆาต

ปลาวาฬพิฆาต (Orcinus orca) เป็นปลาที่สัตว์น้ำต่างๆ ในทะเลลึกเกรงกลัวมากที่สุด เพราะมันกินสัตว์ทุกอย่างที่ขวางหน้า อาหารโปรดของมันคือปลา แมวน้ำ นก เพนกวิน สิงโตทะเล หรือแม้แต่ปลาโลมา มันก็ยังมีกิน

เราสามารถพบเห็นปลาวาฬพระกาฬนี้ได้ในทุกหนทุกแห่งของโลก ลำตัวที่เรียวยาวมันอาจจะยาวกว่าปลาโลมาถึง 6 เท่า เนื่องจากหนังของมันไม่มีขน ดังนั้นมันจึงสามารถว่ายน้ำได้เร็วถึง 50 กิโลเมตร/ชั่วโมง ลำตัวมีสองสีคือ สีดำ กับสีขาว คือส่วนหลังของมันมีสีดำสนิทและส่วนที่เป็นท้องและคอจะมีสีขาว จมูกของมันมีลักษณะกลมมน และปากมีฟันที่แหลมคมตั้งแต่ 10-14 คู่

ถึงแม้มันจะมีสายตาสั้น คือไม่สามารถมองเห็นที่อยู่ไกลเกิน 30 เมตรได้ ถึงแม้จมูกจะไม่ไวต่อกลิ่นต่างๆ ก็ตาม แต่มันก็ยังสามารถหาอาหารได้ดี ทั้งนี้เพราะมันใช้วิธีฟังเสียงสะท้อนจากเหยื่อของมัน นักชีววิทยาได้พบว่าหูของปลาวาฬมีประสิทธิภาพในการรับฟังเสียงสูงมากคือสูงยิ่งกว่าหูของคนหลายร้อยเท่า เพราะนอกจากจะสามารถในการได้ยินแล้วหูของมันยังสามารถบอกตำแหน่งที่มาของแหล่งเสียงได้อีกด้วย ปลาวาฬพันธุ์นี้ยังมีความสามารถในการส่งเสียงสัญญาณสื่อสารถึงกัน โดยการร้องเพลงฟังกัน ซึ่งพรสวรรค์พิเศษนี้เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของสัตว์น้ำชนิดนี้

ในยามออกตระเวนหาอาหารปลาวาฬพิฆาตมักจะใช้วิธีออกล่าเหยื่อกันเป็นฝูง ฝูงหนึ่งอาจจะมีสมาชิกปลาตั้งแต่ 3-40 ตัว และในการยกทัพออกหาอาหารนั้นปลาวาฬตัวเมียและลูกที่มีอายุน้อยจะว่ายน้ำอยู่ใกล้ๆ กัน แต่ตัวผู้จะว่ายน้ำห่างออกไป ในยามสำราญฝูงปลาวาฬมักจะกระโดดน้ำ ฟาดหัวฟาดหาง ให้เราเห็นเป็นครั้งคราว

เมื่อถึงยามสืบพันธุ์ ปลาวาฬตัวเมียจะคลอดลูกเป็นตัว มันจะท้องที่ละตัวหลังจากที่ได้ตั้งครรภ์นานประมาณ 1 ปี และทันทีที่ลูกปลาวาฬโผล่พ้นท้องแม่ออกมา แม่ปลาวาฬจะใช้ลำตัวดันลูกของมันให้ว่ายน้ำขึ้นสู่อากาศเพื่อสูดอากาศเข้าปอดเป็นครั้งแรกของชีวิต แม่ปลาวาฬจะให้ลูกดูนมเป็นอาหารเลี้ยงตัวจนกระทั่งลูกปลาวาฬมีขนาดใหญ่พอสมควร มันจึงหย่านมแม่มัน

อาณาบริเวณที่เป็นสถานที่ๆ ปลาวาฬออกหาอาหารคือมหาสมุทรแอตแลนติก แปซิฟิก และอลาสกา ความมีชื่อเสียงในการเป็นสัตว์ดุร้ายทำให้สัตว์ทะเลอื่นๆ เวลาเห็นมันจะว่ายน้ำหนีทันที (แต่ก็ไม่ค่อยจะทัน)

ปลาวาฬชนิดนี้มีประโยชน์ต่อโลกอย่างไรบ้าง

C. Ray นักชีววิทยาแห่ง New York Aquarium ได้เคยชี้ให้เห็นว่าในบรรดาสัตว์ที่มีชีวิตทุกชนิดที่ชอบล่าสัตว์อื่นเป็นอาหาร คนเป็นสัตว์ที่อำมหิตและป่าเถื่อนที่สุด เพราะคนมักจะฆ่าสัตว์ตัดชีวิตแบบไม่เลือกหน้า และมักจะชอบฆ่าสัตว์ตัวที่ดีที่สุด สวยที่สุดหรือสมบูรณ์ที่สุด เพื่อเอาเนื้อไปบริโภคเอาหนังไปเป็นเครื่องประดับ เอาตัวไปขาย ฯลฯ แต่ปลาวาฬพิฆาตนั้นถึงแม้จะเป็นปลาพันธุ์ดุ แต่ก็ยังดีกว่าคนเพราะมันจะเลือกฆ่าแต่สัตว์ทะเลที่อ่อนแอ ที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ ที่หลงทาง สัตว์ใดที่มีคุณภาพดี สัตว์ตัวนั้นจะไม่ถูกปลาวาฬพิฆาตล่วงเกินเลย

แล้วเวลาปลาวาฬตาย ซากและโครงกระดูกของปลาวาฬมีคุณหรือโทษเพียงใด

ในที่ประชุมเรื่อง Ocean Sciences Meeting ที่กรุง San Diego ในสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 9-13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 C. Smith แห่งมหาวิทยาลัย Hawaii ได้รายงานให้ที่ประชุมรู้ว่า

ถึงแม้การดำรงชีวิตอยู่ในท้องทะเลลึกของสัตว์ต่างๆ จะเป็นไปได้อย่างยากลำบาก เพราะทะเลที่ระดับลึกเช่นนั้นขาดแคลนอาหาร และแม้แต่แสงสว่างก็ยังส่องลงไปไม่ถึง แต่นานที่ปีหนสัตว์ที่มีขนาดใหญ่ เช่น ปลาวาฬจะตายลง แล้วซากปลาวาฬที่ตายนี้จะจมดิ่งลงสู่ท้องมหาสมุทรทันที

Smith และคณะ ได้ใช้เรือดำน้ำดำศึกษากากปลาวาฬที่ตายนี้ และได้พบว่าฝูงปลาฉลาม ภู หอย หรือปลาอื่นๆ จะว่ายน้ำเข้ามาแทะกินซากศพของปลาวาฬจนเหลือแต่โครงกระดูกภายในเวลาไม่ถึง 4 เดือน

และเมื่อซากเนื้อได้สลายไปจนหมดสิ้นจุลินทรีย์เล็กๆ ก็จะเข้ามาโจมตีกัดกินกระดูกของปลาวาฬต่อไป เพราะกระดูกเหล่านี้มีไขมัน ดังนั้นจุลินทรีย์จะแปรไขมันเป็นก๊าซ hydrogen sulfide ซึ่งจะเป็นอาหารของจุลินทรีย์อีกชนิดหนึ่ง ความอุดมสมบูรณ์ของจุลินทรีย์ในบริเวณกระดูกของปลาวาฬจึงมีมากและมีผลทำให้หอย ปู และกุ้งต่างๆ มีอาหารพอเพียงในการดำรงชีวิตต่อไป กระดูกปลาวาฬจึงทำหน้าที่เป็นสวนอาหารใต้ทะเลให้สัตว์นานาชนิดดำรงชีพได้ (อาจจะ) นานถึง 10 ปี โดย Smith ได้พบสัตว์ถึง 178 ชนิด จำนวน 5,098 ตัว อาศัยอยู่บนกระดูกที่มีพื้นที่เพียง 0.83 ตารางเมตร ซึ่งนับว่ามากกว่าที่พบตามบริเวณบ่อน้ำพุร้อนใต้ทะเลลึกหลายเท่า